

A művet *Husztiné Révhegyi Rózsa*, a nagyműveltségű édesanya finom érzékével választotta ki az újabb olasz pedagógiai irodalomból és gondosan, az eredetinek megfelelő kedves közvetlenséggel fordulatos, gördülékeny nyelven fordította le magyarra. A rákospalotai szalézianus nyomda pedig remek keretbe foglalta korunk pedagógiai irodalmának ezt a kis gyöngyét; bőségesen ellátta illusztrációkkal és személyzetének szeretetteljes gondja volt a nyomdatechnikai kiállításra. Don Bosco magyar fiainak ez a teljesítménye is kitűnő toborzás a vallásos nevelés korszerű eszményének terjesztése, terjesztése, tettekkel megvalósítása érdekében.

Mester János.

Christel Reinhardt: Der Jugendfunk. Würzburg, 1938. X+130 lap. A *Zeitung und Leben* sorozat 48. kötete.

A rádiónak világot átfogó szellemi közvetítő, a nagy nyilvánosság tájékoztatására irányuló (publicisztikai) szerepe és jelentősége mind szélesebb körben nyilvánkozik meg és folyton újabb területeket vonz magához. Ezek között elsőrendű hely illeti meg az ifjúságot, amelynek szórakoztatása és oktatása, továbbképzése és önművelése érdekében eléggé meg nem becsülhető tevékenységet fejt ki. Könyvünk, amely egyúttal a müncheni egyetem bölcsészeti karához beterveztett értekezés, a német ifjúsági rádióknak a rendelkezésre álló hivatalos és szakirodalmi adatok lelkiismeretes felhasználásával készült úttörő monografiája. Célja: bemutatni az intézmény szervezetét és feladatait, különös tekintettel szellemi közvetítő szerepére irányuló törekvéseire; áttekintést adni a német ifjúságra gyakorolt határozó befolyásról a politikai ember-típus kialakításának közös nagy célja érdekében, ami egyúttal kezeskedik a német nép jövőjéért. A munka egy-egy általános és különleges részre oszlik. Amabban a rádióknak (újságnak és mozgóképeknek) egyetemes művelődési, politikai, közgazdasági feladataival, közvetítő szerepük közös vonásaival foglalkozik, majd külön az ifjúsággal kapcsolatban. Ebben minket pedagógiai szempontból főleg az ifjúságnak kor és hivatás szerint való csoportosítása, továbbá lélektani és szellemi képességei érdekelnek, amit szerzőnk sprangeri utalásokkal támaszt alá. Két főcsoportot különböztet meg: gyermekrádió (4—10 évesek), ifjúsági rádió (10—24 évesek); ez utóbbi újabb négy csoportra tagozódik: fiatal lányok és fiúk (10—14 év), Hitler-ifjak (14—18 év), diákrádió (18—24 év), serdülő leányok, *Bund deutscher Mädel* (14—21 év.) Hivatás szerint az ifjúságot az ipari, a mezőgazdasági és a kézműves üzemek szerint osztályozza. Arra a kérdésre, hogy az ifjúság milyen lélektani felkészültséggel rendelkezik, a rádió közvetítő szerepével szemben, tényként megállapítja, hogy részéről teljes komolyság nyilatkozik meg, főleg az újabb nemzedékben, mely mintegy belenőtt a rádióba és gyakorlat folytán erősen kifejlődött halláskultúrával rendelkezik. A 2. főrész mindvégig részletesen az ifjúsági rádió intézményét tárgyalja legkülönbözőbb vonatkozásaiban. Ezzel nem tévesztendő össze az »iskolai rádió« (*Schulfunk*, *Lehrerrundfunk*), amelynek érdekében a tanügyi hatóságok, főleg a berlini *Zentralinstitut für Erziehung und Unterricht* és egy 1930-ban alakult központ (*Zentralstelle*) buzgólkodnak. A meglévő állapotok és eredmények

kiderítésére a porosz kultuszminisztérium ugyancsak 1930-ban a következő tíz körkérdéssel fordult a tanintézetekhez: 1. Hány iskola rendelkezik vevőállomással? 2. Hánynál van rendes vétel? 3. Mely külső állomások szerepeltek? 4. Milyen szakokat hallgattak? 5. Tudták az iskolák az előadásokat követni? 6. Gyarapítja-e az iskolai rádió a tanítást? 7. Javaslatok a további kifejlesztés érdekében. 8. Az átvitelrel milyen tapasztalatokat szereztek? 9. Tapasztalatok a *Schulfunk* folyóirat körül. 10. Résztvett-e a lakosság a vételben? — Külön fejezet tárgyalja az ifjúsági rádióra háruló feladatokat, amelyeket az 1935-ben Boroszlóban megtartott rádiókiállítás alkalmából az ottani birodalmi adó, a következő pontokba foglalt: 1. Az együvértartozás-érzésének ébrentartása. 2. A népiségbeli munka fokozása. 3. A szünórák szervezeti kifejlesztése. 4. Költői művek terjesztése. 5. Új daloknak továbbítása. 6. *Kapcsolat a határterülettel és a külföldön élő nemzetbelieké az anyaországgal*. A Függelék főleg a népszövetség kebelében fennálló nemzetközi értelmi együttműködés bizottsága által kiadott *La Radiodiffusion Scolaire* (Paris, 1932) alapján rövid, de felette tanulságos áttekintést ad a következő külföldi államoknak idevágó intézkedéseiről és eredményeiről: Angol-, Francia- és Olaszország, Svájc, Ausztria, Japán, amerikai Egyesült Államok. Ez utóbbival kapcsolatban a szerző nem említi (nem ismeri?) a nevelésügyi rádió nemzeti bizottságát (National Committee on Education by Radio, New York), amely *Education by Radio* címmel havonta röplapokat ad ki. A magyar rádió a műsor szerint hetenként háromszor »rádió-diák-félórát rendez«, amit számos közművelődési előadás egészít ki. Kéthetenként ifjúsági közleményekben számol be a Vöröskenesztről és a Cserkészszövetségről, diáktáborozásokról, főzotanfolyamokról, ifjúsági énekkarokról, hábjátékokról stb., hetenként egy-kétszer mesék kisebb gyermekek számára; hetenként egy-egy 25-perces idegen nyelvlecke, gyorsírólecke és időnként zene-művelődési előadások.

A szerző tanulmányainak eredményét a befejezésben a következő lendületes sorokban foglalja össze: »A német Hitler-ifjúság rádiója egységes zárt voltával, átfogó tartalmi kialakításával, változatos és pontos feladataival, végre publicisztikai hatásra irányuló erős törekvésével egyedülálló; más országok nem képesek ezzel egyenrangúra utalni. Ennek a kiváltságos helyzetnek alapja a német ifjúság egysége és zárt szervezete, valamint a Hitlerjugend keretében összpontosított, egy célra irányuló, akarattudatos lendülete. Az ifjúsági rádió ennek az ifjúságnak publicisztikai kifejező eszköze, politikai vezető közege, világnézetének kialakítója, barátja és vezetője, iskolázója és élménye«. Vajha mihamarabb mi is elmondhatnók ezt a magyar ifjúsági rádióról!

kf.

Walter Hermannsen: Geschlechtliche Jugendziehung. Ziel und Weg. Leipzig, 1938. 35 l.

Még élénken emlékszünk arra a század fordulóján és utána még egy-két évtizedig megnyilatkozott írásözönre, amely a szexualpedagógia súlyos kérdését a szakkörök és a közvélemény érdeklődésének középpontjába terelte, majd lassanként mindannyiunk megkönnyebbülésére elült. A szakirodalom